DOSAR NR.4-23141600-12-5r-04102023 (5r-6075/2023)
- ȚURCAN Ludmila - art.70 alin.(1) Cod contravențional

H O T Ă R Â R E
ÎN NUMELE LEGII

20 martie 2024 **mun.Chişinău**

JUDECĂTORIA CHIŞINĂU (SEDIUL BUIUCANI)

Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător – Vitalie BUDECI
Grefier – Veronica NICU-DEMIAN

cu participarea:
- Contestatarei – ȚURCAN Ludmila
- Reprezentantei contestatarei ȚURCAN Ludmila – avocat PODLISNIC Dorin (mandat seria MA nr.1932745 din 10.12.2023)
- Reprezentantului victimei SRL ”Casa Familiei” – avocat BOTNARENCO Ion (mandat seria MA nr.1991138 din 19.05.2023)

în lipsa:
- Agentului constatator din cadrul IP Buiucani al DP mun.Chișinău – CELAC Renard

a examinat în ședință de judecată publică, în limba de stat, contestația depusă de către contestatara

ȚURCAN Ludmila, a.n.*****, cetățeancă a Republicii Moldova, IDNP *****, cu domiciliul în *****,

împotriva Procesului-verbal cu privire la contravenție și a Deciziei de sancționare seria/nr.MAI05 993584 din 03.08.2023, în baza art.70 alin.(1) Cod contravențional,

A C O N S T A T A T :

1. La 03.08.2023, prin Procesul-verbal cu privire la contravenție și Decizia de sancționare seria/nr.MAI05 993584, adoptate de către agentul constatator din cadrul IP Buiucani al DP mun. Chișinău, CELAC Renard, ȚURCAN Ludmila a fost sancționată contravențional conform art.70 alin.(1) Cod contravențional, cu amendă în mărime de 60 (șaizeci) unități convenționale, ceea ce constituie 3000 (trei mii) lei, pentru faptul că la 18.05.2023, în jurul orelor 08:44-08:50, aflându-se în *****, a postat pe rețeaua de socializare ”Viber”, și anume pe grupul locatarilor blocurilor, informații mincinoase care au defăimat onoarea și demnitatea agentului economic ”Casa Familiei”.
2. La 27.09.2023, ȚURCAN Ludmila a înregistrat la IP Buiucani al DP mun.Chișinău, contestația împotriva Procesului-verbal cu privire la contravenție și a Deciziei de sancționare seria/nr.MAI05 993584 din 03.08.2023,

adoptate în baza art.70 alin.(1) Cod contravențional, de către agentul constatator CELAC Renard, care ulterior a fost expediată pentru examinare în adresa Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

3. La 03.10.2023, cauza contravențională menționată a fost înregistrată în cancelaria Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), fiind repartizată la 04.10.2023 prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, judecătorului Vitalie BUDECI.

4. Prin contestația depusă, ȚURCAN Ludmila a solicitat anularea actelor constatatoare, invocând faptul că din conţinutul procesului-verbal, nu este clar la ce informaţii anume se referă agentul constatator. Nu este clar despre ce onoare şi demnitate poate fi vorba atunci când se discută despre o persoană juridică, or, din conţinutul procesului-verbal cu privire la contravenţie, nu s-a determinat care sunt probele ce stau la baza constatării că acţiunile lui ȚURCAN Ludmila constituie o contravenţie. De către agentul constatator au fost anexate la material două citaţii, fără număr de ieşire, fără confirmarea că au fost expediate, fără confirmarea că au fost recepţionate şi astfel în lipsa pretinsului contravenient se întocmeşte procesul-verbal. A considerat că intenţionat s-au anexat aceste două citaţii neconfirmate ca fiind recepţionate, pentru a întocmi procesul-verbal în lipsa lui ȚURCAN Ludmila. Agentul constatator a acţionat exclusiv în interesul persoanei juridice, deci a examinat neobiectiv şi absolut parţial plângerea depusă şi circumstanţele cazului. În drept, s-a încălcat dreptul la o satisfacţie echitabilă din partea autorităților statului, investite cu obligaţia pozitivă de a asigura respectarea drepturilor omului, precum şi dreptul la o examinare efectivă a plângerilor depuse către organele de drept. A susținut că agentul constatator, contrar prevederilor art.art.381, 440, 443 Cod contravenţional, nu a asigurat o bună desfăşurare a activităţii de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, încălcând atât principiile legalităţii, egalităţii, contradictorialităţii, cât şi aprecierii din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei şi veridicităţii fiecărei probe, procesul-verbal nefiind complet. De asemenea, contrar cerinţelor art. 381 alin. (4) Cod contravenţional, agentul constatator nu a acumulat şi nu a prezentat careva probe în susţinerea procesului-verbal întocmit, circumstanţă ce vine în contradicţie şi cu practica CEDO. Or, persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, din care considerente în temeiul prevederilor art. 441 alin. (1) lit. a) Cod contravenţional, procesul contravenţional pornit urmează a fi încetat în cazul în care nu există faptul contravenţiei.

Poziția participanților de proces și procedura de citare

5. În cadrul ședinței de judecată, *reprezentantul contestatarei ȚURCAN Ludmila, avocat PODLISNIC Dorin,* a considerat că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit necorespunzător, și fără temei legal. A menționat că grupul de pe ”Viber” unde ȚURCAN Ludmila și-a expus poziția, este doar un grup privat, și nu o pagină de socializare publică. Conform materialelor cauzei contravenționale se atestă că ȚURCAN Ludmila a fost citată la poliție, însă citațiile în sine nu reprezintă dovada de recepție. A prezentat instanței actele ce atestă mai multe litigii dintre SRL ”Casa Familiei” cu alte persoane, ce atestă cele spuse de ȚURCAN Ludmila pe grupul de Viber, ce este privat. Or, aceste acte confirmă că cele spuse de ȚURCAN Ludmila, sunt un adevăr, și nu o calomnie. A relevat că procesul-verbal cu privire la contravenție redă doar o fabulă, și nu indică clar care elemente ale contravenției imputate ar fi fost întrunite de ȚURCAN Ludmila, actul constatator fiind bazat pe supoziții. La rubrica martor asistent, a fost indicată o persoană necunoscută și ce calitate ar fi avut la acest caz, nici date de contact ale acesteia.

6. În cadrul ședinței de judecată, *contestatara ȚURCAN Ludmila,* a susținut poziția apărătorului său. Reieșind din faptul că ea achită anumite taxe, a fost în drept să solicite informații despre cum au fost cheltuiți acei bani de către SRL ”Casa Familiei”. Ea a plasat în grupul ”Viber” aceste nemulțumiri. A considerat că decizia de sancționare este ilegală, nefiind citată sub nici o formă de către poliție. A susținut că procesul-verbal a fost întocmit ilegal, cu abateri de la lege și nu a considerat că mesajele plasate pe grupul locatarilor sunt calomnioase. A indicat

că locatarii blocului cu toții sunt nemulțumiți, însă tuturor le este frică să vorbească în public. Despre faptul că pe numele SRL ”Casa Familiei” sunt mai multe plângeri, a scris clar din cunoștință de cauză, din discuțiile cu locatarii. S-a referit la faptul că SRL ”Casa Familiei” are activitate ilegală, deoarece această societate nu î-și respectă obligațiile asumate în baza contractului, în baza căruia ei achită bani, nefiind făcute lucrări conform contractului. Ea cunoaște că mai mulți locatari au depus plângeri împotriva SRL ”Casa Familiei”.

7. În cadrul ședinței de judecată, *reprezentantul victimei SRL ”Casa Familiei”, avocat BOTNARENCO Ion,* a considerat că procesul-verbal cu privire la contravenție este legal, iar contestația depusă nu are nici un temei legal. A menționat că însăși mesajele ”activitate ilegală al SRL ”Casa Familiei”, precum și ”că la poliție au parvenit mai multe plângeri în privința SRL ”Casa Familiei”, reprezintă niște mesaje calomnioase. A solicitat respingerea contestației ca fiind neîntemeiată, cu menținerea actelor constatatoare.

8. Pentru a asigura prezența în cadrul ședinței de judecată a *agentului constatator CELAC Renard,* grefierul a expediat la adresa electronică a instituției din care acesta face parte o citație, fapt ce se confirmă prin extrasul anexat la materialele cauzei contravenționale, agentul constatator prezentându-se în cadrul ședinței din 20.12.2023, ședința fiind amânată de comun acord pentru data de 01.02.2024, la cererea reprezentantului contestatarei. La următoarea ședință de judecată agentul constatator nu s-a prezentat, nu a informat instanța de judecată despre motivele neprezentării, și nici nu a solicitat amânarea examinării cauzei pentru o altă dată. Astfel, prin prisma art.455 alin.(2) Cod contravențional, care stabilește că absența agentului constatator citat în conformitate cu legislația, fără motiv întemeiat și fără înștiințarea prealabilă a instanței, nu împiedică judecarea cauzei contravenționale, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Aprecierea instanței referitor la termenul de depunere a contestației

9. Potrivit art.448 alin.(1) Cod contravențional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sunt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447/1 alin.(8).

10. Instanța de judecată reține Procesul-verbal cu privire la contravenție și Decizia de sancționare seria/nr.MAI05 993584, au fost întocmite la 03.08.2023, în absența făptuitoarei, lipsa acesteia fiind certificată prin semnătura martorului PRIMAC Veaceslav.

11. Totodată, instanța reține că, actele constatatoare au fost recepționate de către ȚURCAN Ludmila la data de **20.09.2023**, reieșind din conținutul contestației, la materialele cauzei contravenționale nefiind anexate alte înscrisuri ce ar atesta recepția cu o dată anterioară celei indicate supra.

12. Reieșind din prevederile legale enunțate supra, în coraport cu cele menționate supra, instanța de judecată apreciază că contestația înregistrată la data de **27.09.2023** în cadrul IP Buiucani al DP mun.Chișinău, a fost depusă în termen.

Examinarea fondului contestației

13. În conformitate cu prevederile art.8 alin.(2) Cod contravenţional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

Potrivit art.374 Cod contravenţional, procesul contravenţional este activitatea desfăşurată de autoritatea competentă, cu participarea părţilor şi a altor persoane titulare de drepturi şi de obligaţii, având ca scop constatarea contravenţiei, examinarea şi soluţionarea cauzei contravenţionale, constatarea cauzelor şi condiţiilor care au contribuit la săvârşirea contravenţiei. (2/1) Procesul contravenţional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvârşirea contravenţiei. (3) Procesul contravenţional se desfăşoară pe principii generale de drept contravenţional, în temeiul Constituţiei, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum şi al normelor dreptului internaţional şi ale tratatelor internaţionale cu privire la drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Conform art.375 Cod contravenţional, persoana acuzată de săvârşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa. Concluziile despre vinovăţia persoanei în săvîrşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional.

În conformitate cu prevederile art.10 Cod contravenţional, constituie contravenţie fapta – acţiunea sau inacţiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracţiunea, săvârșită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională.Conform art.395 alin.(1) pct.2) Cod contravențional, instanța de judecată judecă contestațiile împotriva deciziilor autorităților competente să soluționeze cauzele contravenționale, procurorului.

Potrivit alin.(2) art.381 Cod Contravenţional, orice persoană are dreptul la examinarea şi la soluţionarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de conformitate cu prezentul cod, iar în conformitate cu alin.(4), autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cât şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante.

În conformitate cu art.382 alin.(1) Cod contravenţional, Citarea este o acţiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională asigură prezentarea persoanei în faţa sa pentru desfăşurarea normală a procesului contravenţional. Alin.(2) al aceluiași articol stabilește că, citarea se face prin invitaţie scrisă, care se înmînează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poştă, prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, prin poştă electronică sau prin alt mijloc în cazul în care autoritatea poate dovedi că citaţia a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească.

Conform art.395 alin.(1) pct.2 Cod contravenţional, instanţa de judecată judecă contestaţiile împotriva hotărârilor autorităţilor competente să soluţioneze cauzele contravenţionale, procurorului.

Potrivit art.425 alin.(1), (2) Cod contravenţional, probele sânt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei.

Potrivit dispozițiilor art.440 alin.(1) Cod contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

În conformitate cu alin.(1) al art.442 Cod contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

Potrivit prevederilor art.443 alin. (1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde: a) data (ziua, luna, anul), ora şi locul încheierii; b) calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorităţii pe care o reprezintă; c) numele, prenumele, domiciliul, ocupaţia persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din buletinul ei de identitate sau, după caz, din alt act care stabileşte identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; d) fapta contravenţională, locul şi timpul săvîrşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie; e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei; f) aducerea la cunoştinţa persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional şi a victimei a drepturilor şi obligaţiilor lor prevăzute la art.384 şi 387; g) obiecţiile şi probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa, precum şi obiecţiile şi probele victimei; h) informații despre instituția bancară şi despre modul de plată a amenzii.

În condițiile art.445 alin. (1), (2) Cod Contravențional, ne consemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a mențiunilor privind numele, prenumele și funcția agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria și numărul actului de identitate și numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunţă la numărul de identificare personal şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populaţiei, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii și a sediului acesteia, a circumstanţelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenţionale săvârșite și a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal. Celelalte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei.

În temeiul art.448 alin.(1) Cod contravențional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art.447/1 alin.(8) Cod contravențional.

Alin.(2) al aceluiași articol stipulează că, în cazul omiterii termenului prevăzut la alin.(1) din motive întemeiate, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a perceperii despăgubirii materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.

În conformitate cu prevederile art.458 alin. (1) Cod Contravențional, examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenţiei imputate; b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Din perspectiva Convenţiei Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenţionale pot intra în domeniul penal, în sensul autonom european. Astfel, în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice materiei penale în privinţa dreptului la un proces echitabil, între care și prezumţia de nevinovăţie prevăzută de § 2 al art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.6 alin.(2) şi (3) CEDO, orice persoană acuzată de o infracţiune este prezumată nevinovată până ce vinovăţia sa va fi legal stabilită.

Reieşind din natura penală a contravenţiei, stabilită prin cauza Ziliberberg vs Moldova (01 mai 2005), în vederea asigurării unui proces echitabil conform exigenţelor instituite de art.6 par.2 CEDO, agentul constatator prin prisma art.440 alin.(1) Cod Contravenţional al RM şi prin prisma cauzei Anuşca vs Moldova (18 iulie 2010), urma să exercite o investigaţie completă, nepărtinitoare şi obiectivă în vederea acumulării materialului probator suficient şi concludent pentru stabilirea circumstanţelor importante ale cauzei, determinarea existenţei faptei contravenţionale, încadrarea juridică a faptei contravenţionale şi administrarea probelor invocate în apărarea sa de către ultimul.

Orice acuzat are, în special, dreptul: să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înţelege şi în mod amănunţit, asupra naturii şi cauzei acuzaţiei aduse împotriva sa; să dispună de timpul şi de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale; să se apere el însuşi sau să fie asistat de un apărător ales de el şi, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiţiei o cer; să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării şi să obţină citarea şi audierea martorilor apărării în aceleaşi condiţii ca şi martorii acuzării; să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înţelege sau nu vorbeşte limba folosită la audiere.

Prin prisma prevederilor ce guvernează speța dedusă judecății, instanța de judecată reiterează că, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor şi libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum şi în prevenirea săvârșirii de noi contravenții.

Examinând materialele dosarului contravențional raportate la temeiurile de drept material şi procesual care guvernează speța dispusă judecății, instanța de judecată reține următoarele aspecte.

14. În speță, instanța de judecată reține că prin Procesul-verbal cu privire la contravenție și Decizia de sancționare seria/nr.MAI05 993584 din 03.08.2023, adoptate de către agentul constatator din cadrul IP Buiucani al DP *****, CELAC Renard, ȚURCAN Ludmila a fost sancționată contravențional conform art.70 alin.(1) Cod contravențional, cu amendă în mărime de 60 (șaizeci) unități convenționale, ceea ce constituie 3000 (trei mii) lei, pentru faptul că la 18.05.2023, în jurul orelor 08:44-08:50, aflându-se în *****, a postat pe rețeaua de socializare ”Viber”, și anume pe grupul locatarilor blocurilor, informații mincinoase care au defăimat onoarea și demnitatea agentului economic ”Casa Familiei”.

15. Art.70 alin.(1) Cod contravențional, stabilește răspundere contravențională pentru calomnie, adică răspândirea cu bună știință a unor informații mincinoase ce defăimează o altă persoană, cu amendă de la 48 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 60 de ore, cu amendă de la 72 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de dreptul de a desfășura anumite activități pe un termen de la 3 luni la un an.

16. Pentru constatarea existenței contravenției imputate lui ȚURCAN Ludmila şi constatarea vinovăției, de către agentul constatator au fost administrate următoarele înscrisuri și probe:

- Procesul-verbal cu privire la contravenție și Decizia de sancționare seria/nr.MAI05 993584 din 03.08.2023.

- Plângerile de atragere la răspundere contravențională a Ludmilei ȚURCAN, înregistrate la data de 18.05.2023 (înregistrat în R-2 cu nr.6859) și 25.05.2023 (înregistrat în R-2 cu nr.7249) de către reprezentantul victimei SRL ”Casa Familiei”, avocatul BOTNARENCO Ion.
- Raportul privind înregistrarea contravenției din 05.06.2023.
- Copia extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice a SRL ”Casa Familiei” și copia buletinului de identitate a administratorului și unicului asociat a societății, LUNCHEVICI Roman.
- Copia contractului privind administrarea blocului de locuințe ACC 55/499 nr.09 din 01.08.2016, semnat de către SRL ”Casa Familiei”, în calitate de administrator, și ACC 55/499, în calitate de beneficiar, obiectul contractului constituind administrarea blocurilor de locuințe ACC 55/499 din *****, de către SRL ”Casa Familiei”.
- 8 capturi de ecran din grupul Locatari*****de pe aplicația ”Viber”, inclusiv mesajele postate în acest grup de către ȚURCAN Ludmila.
- Raportul din 25.05.2023, adoptat de agentul constatator CELAC Renard, potrivit căruia s-a propus și s-a acceptat conexarea materialului R-2 nr.7249 din 25.05.2023 la materialul R-2 cu nr.6859 din 18.05.2023.
- Procesul-verbal privind actele de constatare din 26.05.2023, prin care au fost constatate declarațiile lui ȚURCAN Ludmila.
- Două citații expediate în adresa lui ȚURCAN Ludmila, privind necesitatea prezentării acesteia la OPS al IP Buiucani al DP mun.Chișinău, comisar CELAC Renard, în data de 27.07.2023 și 03.08.2023, pe adresa or.Durlești, str.Alexandru cel Bun 5.
- Raportul din 03.08.2023.

17. În ședință de judecată au fost cercetate următoarele înscrisuri/probe prezentate de reprezentantul contestatarei:

- Copia încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) nr.2-13477/23 din 11.09.2023, potrivit căreia a fost restituită cererea de chemare în judecată înaintată de către SRL ”Casa Familiei” împotriva lui Pavel GRIGORCIUC, intervenient accesoriu Compania de Televiziune Cotidian SA, cu privire la apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale.
- Informațiile despre dosare/cereri de pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată referitor la faptul că SRL ”Casa Familiei” are mai multe cauze civile pe rolul instanței de judecată având calitatea de reclamant, cât și de pârât, în acțiuni de încasarea datoriei/prejudiciului material, anularea actelor/contractelor.

17. Instanța de judecată apreciază că agentul constatator în mod evident nu a acumulat probe care să demonstreze cu certitudinea existenței circumstanțelor constatate în Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr.MAI05 993584 din 03.08.2023, cu referire la comiterea contravenției prevăzute de art.70 alin.(1) Cod contravențional de către ȚURCAN Ludmila.

18. Instanța de judecată ține a menționa că, agentul constatator a prezentat învinuirea lui ȚURCAN Ludmila în comiterea contravenției prevăzute de art.70 alin.(1) Cod contravențional, calomnia, adică răspîndirea cu bună ştiinţă a unor informaţii mincinoase ce defăimează o altă persoană, însă la caz instanța are dubii rezonabile privind temeinicia acuzației aduse, fapt pentru care instanța se va expune anumite considerațiuni la acest capitol.

19. În conformitate cu prevederile art. 10 Cod contravențional, constituie contravenţie fapta – acţiunea sau inacţiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decît infracţiunea, săvîrşită cu vinovăţie, care

atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională.

20. Conform art. 21 din Constituţie, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăţia sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanţiile necesare apărării sale.

21. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin.(2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (Zilibergerg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Angel împotriva României (§52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994). Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravenționala desfășurata în fața instanței de judecata revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, petiționarul urmează să-și probeze nevinovăția.

22. În asemenea situație, întru respectarea garanțiilor sus-indicate, instanța de judecată va verifica legalitatea și temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenție.

23. Sub aspectul legalității procesului-verbal cu privire la contravenție, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art. 5 și 7 din Codul contravențional.

24. Legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire contravenție într-o anumită forma „*ad validitatem*", cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit. În acest context, respectare exigențelor legale prevăzute la art. 443 Cod contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 al Codului Contravențional.

25. Se atestă că, contestatarul a solicitat instanței de judecată verificarea legalității procesului-verbal cu privire la contravenție. Instanța de judecată menționează că, procesul–verbal cu privire la contravenție din 03.08.2023 a fost întocmit și perfectat în lipsa făptuitoarei, absența acesteia fiind certificată prin semnătura martorului asistent PRIMAC Veaceslav, în baza art.443 alin.(6) Cod contravențional.

26. Se relevă că, din punct de vedere al legalității procesului-verbal cu privire la contravenție, instanța constată că acesta a fost încheiat cu respectarea dispozițiilor legale incidente și cuprinde toate mențiunile obligatorii prevăzute de art. 443 Cod contravențional, neexistând cazuri de nulitate absolută ce ar putea fi invocate din oficiu.

27. În consecință, instanța constată că forța probantă a actului atacat nu a fost înlăturată, el bucurându-se în continuare de prezumția de legalitate și temeinicie instituită de lege în favoarea sa.

28. Totodată se evidențiază că forța probantă a proceselor–verbal cu privire la contravenție este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, putându-se reglementa importanța fiecărui mijloc de probă, însă instanța are obligația de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu, atunci când administrează și apreciază probatoriul (a se vedea cauza Bosoni v.Franța, hotărârea din 7 septembrie 1999).

29. În raport cu cele enunțate, potrivit art.425 alin. (2) Cod contravențional, în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, declaraţiile victimei,

ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză.

30. La fel, instanța reține că, legiuitorul în art. 442 alin. (1) Cod contravențional, a definit procesul-verbal cu privire la contravenție, ca fiind un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul.

31. Subsecvent, a fost legiferat și faptul că, procesul-verbal cu privire la contravenție se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui. Interpretând art. 425 alin. (2) în coroborare cu art. 442 alin. (1) Codului contravențional, rezultă că procesul–verbal cu privire la contravenție seria/nr.MAI05 993584 din 03.08.2023, face dovada cu privire la încadrarea în drept și situația faptică stabilită de agentul constatator, urmând a fi examinat în raport cu actele existente la dosar.

32. Potrivit art. 7 Cod contravenţional, persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, în cazul dat, instanţa consideră că vinovăţia lui ȚURCAN Ludmila nu a fost dovedită, deoarece conform instrumentării acestei cauze contravenționale de către agentul constatator nu a dat suficientă eficiență dispoziţiilor art. 440 alin. (1) Cod contravenţional, şi administrarea probelor în ordinea art. 425 Cod contravenţional, ţinându-se cont de principiul prezumţiei nevinovăţiei stabilit de art. 375 Cod contravenţional, alin. (2) a cărui stipulează, că ”nimeni nu este obligat să-şi dovedească nevinovăţia”, urmând ca toate dubiile în probarea învinuirii ce nu pot fi înlăturate, în corespundere cu alin. (3), să se interpreteze în favoarea contravenientului, acestea fiind normele de drept procesual ce asigură exercitarea garanţiilor acordate de art. 6 a Convenţiei.

33. Potrivit art.70 alin.(1) Cod contraventional, constituie contravenție săvîrșirea de către persoană fizică a următoarelor fapte: calomnia, adică răspîndirea cu bună ştiinţă a unor informaţii mincinoase ce defăimează o altă persoană.

34. Vinovația este unul din elementele constituite a unei contravenții, care urmează a fi dovedită de agentul constatator, or, conform art.7 Cod contraventional, persoana poate fi sancționata numai pentru contravenția în a carei privința este dovedita vinovația sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

35. Prin *calomnie* se subînțelege răspândirea cu bună ştiinţă a unor informaţii mincinoase ce defăimează o altă persoană.

36. După cum rezulta din procesul-verbal cu privire la contravenție, ȚURCAN Ludmila în data de 18.05.2023, în jurul orelor 08:44-08:50, aflându-se în *****, a postat pe rețeaua de socializare ”Viber”, și anume pe grupul locatarilor blocurilor, informații mincinoase care au defăimat onoarea și demnitatea agentului economic ”Casa Familiei”, indicând următorul mesaj ”*La poliție au parvenit mai multe cereri de activitate ilegală, chiar au fost acționați și în instanța de judecată*”.

37. Conform art.32 din Constituția RM, Libertatea opiniei şi a exprimării, (1) Oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum şi libertatea exprimării în public prin cuvînt, imagine sau prin alt mijloc posibil. (2) Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

38. Prin urmare principiul dat garantează fiecăruia libertatea gândirii, a opiniei, precum şi libertatea exprimării în public prin orice mijloc legal posibil. Acesta cuprinde de altfel şi libertatea de opinie şi libertatea de a primi sau de a comunica informații, ori idei fără amestecul autorităților publice.

39. Potrivit dispozițiilor art. 10 din CEDO, ”orice persoana are dreptul la libertatea de exprimare,”. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau comunica informații sau idei fără amestecul autorităților publice și fara a ține seama de frontiere. Acesta se aplică oricărei persoane fizice sau juridice (cauza Autronic c. Elveției), la fel (a se vedea cauza Savițchi c. Moldovei, Cererea nr. 11039/02, hotărârea din 11

octombrie 2005, pct.45. Dreptul la libertatea de exprimare este aplicabil nu numai „informaţiei" sau „ideilor", care sunt primite favorabil sau sunt privite ca inofensive, sau ca o chestiune de indiferenţă, dar şi celor care ofensează, şochează sau deranjează Statul sau orice parte a comunităţii. În plus, libertatea jurnalistică acoperă, de asemenea, posibile recurgeri la un anumit grad de exagerare sau chiar provocare (a se vedea De Haes and Gijsels v. Belgium, hotărâre din 24 februarie 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-I, p. 236, § 47).

40. Dreptul apărat de articolul 10 din CEDO cuprinde atât libertatea de opinie, cât și dreptul de a primi sau comunica informații sau idei, sau libertatea de exprimare" ce constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice, una din condițiile primordiale ale progresului sau și ale împlinirii individuale a membrilor săi și acoperă nu numai informațiile sau ideile care sunt primite favorabil sau care sunt considerate inofensive ori indiferente, ci și pe acelea care ofensează, șochează sau îngrijorează statul sau un anumit segment al populației. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, în absența cărora nu există societate democratica" (a se vedea cauza Handyside contra Regatului Unit).

41. Față de acestea, instanța apreciază ca trebuie să păstreze un just echilibru între, pe de o parte, protejarea libertății de exprimare garantata de art. 10 CEDO și, pe de alta, apărarea reputației și onoarei unei persoane garantata de art. 8 CEDO.

42. Potrivit art. 3 alin.(1), (2) și (3) al Legii nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei; Libertatea de exprimare protejează atît conţinutul, cît şi forma informaţiei protejate, inclusiv a informaţiei care ofensează, şochează sau deranjează; Exercitarea libertăţii de exprimare poate fi supusă unor restrîngeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracţiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputaţia sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti.

43. Având în vedere cele ce preced și faptul ca pentru existența răspunderii contravenționale trebuie îndeplinite cumulativ condițiile mai sus enunțate, instanța reține că în cauza dedusă judecății nu a fost îndeplinită condiția privind existența unei fapte ilicite, și nici cea referitoare la existența unui prejudiciu, în sensul că victimei nu i s-a adus o atingere minimă onoarei și demnității care să îi fi provocat suferință de natură morală. Mai mult, instanța apreciază că eventualele afirmații făcute de contestatară intră sub incidența art. 10 CEDO privind dreptul la libertatea de exprimare și de opinie, contestatara exprimând judecăți de valoare care de altfel se bazează pe fapte reale. Or, potrivit Convenției, exprimarea unor opinii în sensul art. 10, înseamnă formularea unor judecăți de valoare ale individului, bazate pe niște fapte adevărate, dar nu au fost confundate cu fapte sau acțiuni. Orice persoană are dreptul să-și formuleze o opinie cu privire la tot ce îi înconjoară, la mediul său sociouman.

44. Prin urmare, în raport cu probele administrate în cauză, instanța reține că faptele contestatarei nu depășesc limitele libertății de exprimare impuse de art. 10 CEDO, dar și că acestea nu alcătuiesc elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 70 alin.(1) Cod contravențional.

45. Or, acuzația înaintată lui ȚURCAN Ludmila cu privire la răspândirea cu bună știință a unor informații mincinoase ce defăimează o altă persoană, și anume pretinsa învinuire a SRL "Casa Familiei" de desfășurarea activității ilegale, a fost înaintată de agentul constatator exclusiv în baza aprecierilor reprezentanților SRL "Casa Familiei", care, în plângerea înaintată a pretins că ȚURCAN Ludmila ar fi răspândit informații mincinoase care ar defăima SRL "Casa Familiei".

46. În opinia instanței de judecată, conținutul mesajelor postate de ȚURCAN Ludmila în grupul locatarilor de pe aplicația „Viber", nu conțin careva acuzații false sau alte informații defăimătoare despre SRL "Casa

Familiei”. În acele mesaje, ȚURCAN Ludmila a exprimat intenția de a merge la poliție pentru a depune o plângere (ceea ce nu poate fi apreciat ca fiind o informație falsă și/sau defăimătoare), iar al doilea mesaj conține informație precum că la poliție au parvenit mai multe cereri de activitate ilegală și că au fost acționați în instanța de judecată.

47. În opinia instanței de judecată, conținutul celui de-al doilea mesaj nu poate fi apreciat ca fiind fals și defăimător, atât timp cât avocatul PODLISNIC Dorin, care acționează în interesele contestatarei ȚURCAN Ludmila, a prezentat instanței de judecată mai multe înscrisuri (extrase de pe portalul instanțelor de judecată), din care rezultă că în instanțele de judecată sunt examinate mai multe cauze civile cu implicarea SRL ”Casa Familiei”.

48. Instanța de judecată apreciază că aceste două mesaje, postate de ȚURCAN Ludmila în grupul locatarilor de pe aplicația „Viber”, au fost întocmite în contextul unui dezacord față de activitatea SRL ”Casa Familiei”, care în opinia contestatarei nu-și îndeplinește corespunzător obligațiile în baza contractului semnat cu ACC 55/499, de administrare a blocului de locuințe din *****, în care locuiește și contestatara.

49. În consecință, instanța de judecată concluzionează că, petiționara ȚURCAN Ludmila şi-a exercitat un drept prevăzut de Constituție şi anume dreptul la exprimare, limitându-se la manifestarea dezacordului față de activitatea SRL ”Casa Familiei”, manifestarea intenției de a depune plângere la poliție, și expunerea unor fapte conținute în surse publice referitor la faptul că în instanțele de judecată sunt examinate mai multe cauze civile cu implicarea SRL ”Casa Familiei”, ceea ce, în opinia instanței de judecată, nu poate constitui fapta ilicită de calomnie.

50. Astfel, cu privire la contravenția a cărei comitere este învinuită ȚURCAN Ludmila, instanța a observat că în cauză nu s-a făcut dovada veridicității situației de fapt reținute în procesul-verbal cu privire la contravenție, prin probe certe şi de netăgăduit, așa încât în favoarea persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional acționează principiul *in dubio pro reo*. În lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța reține că acesta este un principiu complementar prezumției de nevinovăție. Înfăptuirea justiției cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunță, pe probabilități, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă.

51. În această ordine de idei, instanța de judecată stabilește că de către agentul constatator, în susținerea acuzării contravenționale așa cum a fost formulată, nu a fost anexată nici o probă decisivă și sigură care ar confirma situația descrisă în procesul-verbal cu privire la contravenție, iar în asemenea situație, instanța de judecată este în imposibilitate să constate realitatea obiectivă care a avut loc.

52. Din aceste considerente, respectând principiul contradictorialității procesului contravențional şi limitele judecării cauzei, cercetând și apreciind probele prezentate în ședința de judecată din punct de vedere al pertinenței, concludenții, utilității şi veridicității, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, conform propriei convingeri, formate în urma examinării probelor în ansamblu, sub toate aspectele şi în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, instanța de judecată concluzionează că, acuzația făptuitoarei ȚURCAN Ludmila, de comitere a contravenției prevăzute de art.70 alin.(1) Cod contravențional, nu și-a găsit confirmare în ședința de judecată, cât și nu corespunde circumstanțelor faptice ale cauzei contravenționale.

53. La caz, urmează a se face referire inclusiv la dispozițiile art.375 alin.alin.(1), (2) și (3) Cod contravențional, potrivit cărora persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. (2) Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. (3) Concluziile despre vinovăția persoanei în săvîrşirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

54. Conform art.441 alin.(1) lit.a) Cod contravențional, în cazul în care se constată că nu există faptul contravenției, instanța încetează procesul contravențional.

55. Astfel, instanța de judecată apreciază că, în lipsa unor probe pertinente, concludente şi utile, ȚURCAN Ludmila nu poate fi găsită vinovată de săvârșirea contravenției imputate, din care considerente, în conformitate cu art.461 Cod contravenţional, procesul contravențional necesită a fi încetat, în baza art.441 alin.(1) lit.a) şi art.445 alin.(2) Cod contravenţional.

56. În temeiul celor expuse, examinând sub toate aspectele, complet şi obiectiv circumstanțele cauzei contravenționale, în conformitate cu prevederile art.art.441 alin.(1) lit.a), 448, 460, 461 alin.(1), 462 Cod contravențional, instanța de judecată,-

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite contestația depusă de către contestatara ȚURCAN Ludmila, împotriva Procesului-verbal cu privire la contravenție și Deciziei de sancționare seria/nr.MAI05 993584 din 03.08.2023, adoptate de către agentul constatator din cadrul IP Buiucani al DP mun.Chișinău, CELAC Renard.

Se încetează procesul contravențional pornit în privința Ludmilei ȚURCAN prin Procesul-verbal cu privire la contravenție și Decizia de sancționare seria/nr.MAI05 993584 din 03.08.2023, adoptate de către agentul constatator din cadrul IP Buiucani al DP mun.Chișinău, CELAC Renard, în baza art.70 alin.(1) Cod contravențional, pe motiv că nu există faptul contravenției.

Hotărâre motivată pronunțată în şedinţă publică la 20 martie 2024.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Preşedintele şedinţei, Judecător **Vitalie BUDECI**